

„ Podsumowanie rekomendacji
z I Okrągłego Stołu
i regionalnych Okrągłych Stołów
i stan ich wdrożenia
Andrzej Rajkiewicz- SAPE

Finansowanie renowacji budynków

1. Programy finansujące termomodernizację budynków mieszkalnych powinny wdrażać postanowienia Fali Renowacji, czyli:

- ✓ wspierać głęboką termomodernizację,
- ✓ pozwolić na dwukrotne zwiększenie liczby budynków poddawanych termomodernizacji do roku 2030.

2. Programy tworzone w ramach Krajowego Planu Odbudowy i nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej nie powinny krzyżować się z istniejącymi programami takimi jak Fundusz Termomodernizacji i Remontów, Czyste Powietrze oraz ulgą termomodernizacyjną.

3. Należy:

- ✓ Zadbać o komplementarność ofert różnych programów,
- ✓ Wprowadzić jednolite zasady przyznawania wsparcia,
- ✓ Wprowadzić rozwiązania oraz kryteria pozwalające na łączenie uzupełniających się instrumentów finansowych,
- ✓ Przeznaczyć środki publiczne na wsparcie techniczne potencjalnych beneficjentów.

4. Konieczne jest organizowanie skutecznych kampanii informacyjno-edukacyjnych, zwiększających świadomość beneficjentów i zachęcających do skorzystania z programów wsparcia. Kampanie powinny być dedykowane do odpowiednich odbiorców i wykorzystywać kanały takie jak, np. audytorzy energetyczni, banki. Grupą beneficjentów wymagającą szczególnego wsparcia są ciągle mało aktywne wspólnoty mieszkaniowe.

Co się wydarzyło?

Długoterminowa Strategia Renowacji. Wspieranie renowacji krajowego zasobu budowlanego – 9.02.2022

Scenariusz renowacji zakłada połączenie dwóch procesów:

- Masową wymianę źródeł ciepła połączoną z płytką termomodernizacją do 2030 r. Inwestycje te powinny brać pod uwagę perspektywę dalszej renowacji (termomodernizacji etapowej) do standardu zeroemisyjnego do 2050 r.,
- Stopniowe zwiększanie skali głębokiej termomodernizacji do poziomu ok. 3% rocznie w perspektywie kolejnych kilkunastu lat

Co się wydarzyło?

Krajowy Plan Odbudowy

- modyfikacja zasad finansowania przedsięwzięć termomodernizacyjnych poprzez wprowadzenie preferencji dla inwestycji kompleksowych, tj. takich, w wyniku których wskaźnik E_p z Warunków Technicznych (WT) osiągnie wartość jak dla nowych budynków (spełniających warunek niemal zeroemisyjności);
- wprowadzenie nowej premii OZE na zakup i montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych, która nie będzie powiązana z inwestycją termomodernizacyjną, a więc będą mogły z niej skorzystać również budynki po przeprowadzonej termomodernizacji, bądź nowe. W związku z tym premia byłaby udzielana bezpośrednio przez BGK na podstawie wniosków składanych przez właścicieli/zarządców budynków;
- wyższe wsparcie dla remontów/termomodernizacji budynków komunalnych w ramach walki ze zjawiskiem ubóstwa energetycznego;

Co się wydarzyło?

Krajowy Plan Odbudowy

- wyższe wsparcie dla inwestycji realizowanych ze wsparciem z Funduszu Dopłat (remonty mieszkań komunalnych zamieszkanymi przez osoby zagrożone ubóstwem energetycznym), pod warunkiem zmiany źródła ciepła na niskoemisyjne;
- dodatkowe wsparcie dla nowego budownictwa społecznego (realizowanego przez Towarzystwa Budownictwa Społecznego/Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe) w przypadku zakupu i montażu instalacji OZE związanych z budynkiem już na etapie budowy;
- wprowadzenie zasad umożliwiających rozliczanie korzyści wynikających z zakupu i montażu odnawialnych źródeł energii dla osób zamieszkujących w budynkach wielorodzinnych (tzw. prosumentów zbiorowych);

Co się wydarzyło?

Fundusz Termomodernizacji i Remontów

- stopniowe przekierowanie FTiR na wsparcie głębokiej termomodernizacji domów wielorodzinnych (wysokość premii uzależniona od stopnia poprawy efektywności energetycznej budynku),
- powiązanie procesu wsparcia termomodernizacji budynków z instalacją OZE,
- wsparcie remontów budynków, które ze względów prawnych (ochrona konserwatorska) nie mogą być objęte standardową termomodernizacją,
- wprowadzenie wymogu uwzględnienia usuwania szkodliwych substancji niebezpiecznych, w tym azbestu, w procesie termomodernizacji budynków wielorodzinnych,
- stopniowe kierowanie do FTiR części środków z Funduszy Europejskich, w tym Krajowego Planu Odbudowy, przeznaczonych na podnoszenie efektywności energetycznej budynków wielorodzinnych.

Co się wydarzyło?

Program „Czyste powietrze”

- Organizacja punktów informacyjnych w gminach
- Włączenie banków do obsługi klientów
- Kampanie informacyjne
- Platforma ekspertów efektywności energetycznej

Program „Mój Prąd”

- Ver. 3.0 zmniejszenie dotacji
- Ver. 4.0 wprowadzenie dotacji na magazyny energii, zmiana systemu rozliczeń z net-metering na net-billing dla nowych instalacji

Program „Moje Ciepło”

- Dotacje na zakup i montaż pomp ciepła w nowych budynkach 1-rodzinnych

Co się wydarzyło?

Instrumenty finansowe regionalne

- BGK instytucją zarządzającą funduszami powierniczymi poszczególnych województw
- Pożyczki na termomodernizację budynków wielorodzinnych
- Pożyczki na poprawę efektywności energetycznej i OZE w MŚP

Wykorzystanie wsparcia UE ELENA

- pożyczki regionalne na termomodernizację budynków wielorodzinnych
- kredyt z premią termomodernizacyjną i remontową BGK
- kredyty dla MŚP z gwarancją BIZNES-MAX BGK
- dla ciepłownictwa powiatowego przez NFOŚiGW
- dla wsparcia samorządów w zakresie inicjatyw rozwoju zeroemisyjnego publicznego transportu zbiorowego napędzanego wodorem przez NFOŚiGW

Kompleksowa Obsługa Inwestora - jak wdrożyć w Polsce

19 rekomendacji, m.in.:

- Oczekiwana współpraca podmiotów zewnętrznych z NFOŚiGW dla promocji rozwiązań organizacyjnych i technicznych programu „Czyste powietrze” z możliwością tworzenia struktur KOI
- Potrzeba koordynacji informacji w gminie dotyczących potencjału efektywności energetycznej (budynki, źródła finansowania, przedsiębiorcy)
- Pobudzenie podmiotów publicznych w Polsce do skorzystania z doświadczeń i dodatkowych środków z UE w celu powoływania do życia one-stop-shop na różnych szczeblach potrzebne są właściwa informacja, odpowiednie regulacje oraz dodatkowe zachęty w tym zakresie.
- Zgłoszono inicjatywę zorganizowania pod patronatem Ministerstwa Rozwoju oraz Ministerstwa Klimatu konferencji dla wszystkich Urzędów Marszałkowskich z przedstawicielem programu ELENA dla szczegółowego omówienia możliwości skorzystania ze środków programu ELENA oraz tworzenia podmiotów OOS
- Przedstawiciele programu ELENA poinformowali o dużym zainteresowaniu oraz prowadzonych rozmowach dla wprowadzenia w Polsce programu National ELENA oraz dofinansowywania przygotowywania inwestycji EE ze środków programów operacyjnych nowej perspektywy finansowania UE

Co się wydarzyło?

Projekty KOI ze wsparciem ELENA w rozwoju:

- Bank Ochrony Środowiska
- Trójmiasto
- Podlasie
- Mazowsze
- Górny Śląsk
- Krajowy Integrator samorządowych inicjatyw rozwoju zeroemisyjnego publicznego transportu zbiorowego napędzanego wodorem

Wsparcie dla rozwoju rynku ESCO

13 rekomendacji, w tym:

- Instrument finansowy tworzony przez NFOŚiGW i PFR wydaje się bardzo obiecującym rozwiązaniem adresującym jedną z istotnych barier dla firm ESCO, czyli odblokowanie ich płynności finansowej przy długoterminowych projektach

Co się wydarzyło?

- Program NFOŚiGW „Renowacja z gwarancją oszczędności EPC (Energy Performance Contract) Plus” rozpoczął przyjmowanie wniosków

Okrągłe Stoły w Polsce

I Krajowy Okrągły Stół dotyczący Finansowania Efektywności Energetycznej w Polsce odbył się 23-24 marca 2021

II Krajowy Okrągły stół odbywa się 25 maja 2022 r.

Regionalne Okrągłe Stoły:

- **Dolnośląski** - 17 czerwca 2021 – Dolnośląska Agencja Energii i Środowiska
- **Kujawsko Pomorski** - 4 listopada 2021 - Regionalna Agencja Poszanowania Energii i Środowiska
- **Łódzki** – 17 listopada 2021 - Agencja Użytkowania i Poszanowania Energii
- **Podlaski** – 27 stycznia 2022 – Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.
- **Pomorski** – 02 luty 2022 – Bałtycka Agencja Poszanowania Energii Sp. z o.o.
- **Śląskie** – 18 maja 2022 – Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii
- **Mazowiecki** - 8 czerwca 2022 - Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.

Ponad 500 uczestników. Duży udział instytucji finansowych i władz regionalnych.

<https://roundbaltic.eu/pl/wiadomosci-i-wydarzenia/wydarzenia/>

<https://sape.org.pl/roundbaltic/>

Najważniejsze wnioski z regionów

1. Najważniejszym pod względem ilościowym i jakościowym polem działań uzyskiwania efektów oszczędnościowych jest termomodernizacja budynków mieszkalnych JST, spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot, chociaż trudności realizacji pod względem modeli finansowania są różne.
1. Stosunkowo długi okres zwrotu nakładów a także nieatrakcyjne modele wsparcia na termomodernizację nie zachęcają przedsiębiorstw do podejmowania takich działań, raczej są skłonne inwestować w nowe źródła energii jak np. farmy fotowoltaiczne.
1. Zmienność prawa nakazuje szczególną ostrożność przy podejmowaniu ryzyka inwestycyjnego.
1. Konieczne jest koordynowanie działań i tworzenie nowych modeli realizacji transformacji energetycznej tak w zakresie organizacyjnym jak i finansowania.

Co dalej?

- **Dane o produkcji budowlano-montażowej za kwiecień pokazały hamowanie branży.** Wskaźnik ten w kwietniu wzrósł o 9,3 proc. w ujęciu rok do roku, ale spadł w porównaniu do marca o 5,9 proc. - podał Główny Urząd Statystyczny. Analitycy spodziewali się dużo większego wzrostu zarówno w ujęciu rocznym, jak i miesięcznym (money.pl)
- **Jesienią ruszą pierwsze nabory na fundusze unijne z perspektywy na lata 2021-2027.** W nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027 Polska otrzyma z Unii Europejskiej łącznie ok. 770 mld zł, a beneficjenci będą mogli korzystać z całego wachlarza instrumentów wsparcia w ramach programów krajowych i 16 programów regionalnych
- **Zapraszamy na:**
 - międzynarodowy webinar dotyczący przyspieszenia fali renowacji w Polsce, Czechach, na Słowacji i Węgrzech dnia 14 czerwca 2022
 - Międzynarodowy „learning event” dotyczący świadectw charakterystyki energetycznej 23 czerwca 2022 w Warszawie w Ambasadzie Danii
 - Ostatnie wydarzenia projektu RoundBaltic 2022-2023

Dziękuję za uwagę

Andrzej Rajkiewicz

**Ogólnokrajowe Stowarzyszenie
„Poszanowanie Energii i Środowiska”**

Ul. Świętokrzyska 20

00-002 Warszawa

www.sape.org.pl

roundbaltic@sape.org.pl